

KARHUKOIRA WEBINAARI

- Jalostustarkastukset
- Mitä uutta karhukoiran jalostamisessa
- Minkälaisia keinoja rekisteröintimäärien nostamiseksi ja tulevaisuuden turvaamiseksi
- Pevisa muutos?
- Roturisteytys?
- Rekisteröintiennuste

Jalostustarkastukset karhukoirapäivillä

Vuodesta 2023 lähtien on jalostustarkastukseen kutsuttu koiria kutakuinkin samoilla perusteilla.

a) Koiria joilla on vähintään HIRV1 tai on kaadettu karhu, karhuja tai hyviä on taippareita
b) Jalostukseen käyttämättömiä sukutaustoiltaan valtalinjan koirista jollakin tapaa poikkeavia
c) Vanhempana kattavasti terveystarkastettuja jalostukseen vähemmän käytettyjä toimivia koiria
d) jalostukseen käyttämättömiä vähintään hirv1 haukkuneita narttuja

Näillä teemoilla tähän mennessä on tarkastettu kaikkiaan 67 karhukoiraa ja näistä 27:llä on vähintään yksi pentue eli 40 % jalostustarkastetuista koirista on saanut jälkeläisiä, tämä tulee vielä nousemaan kunhan uusi sesonki alkaa ja tänä vuonna tarkastettuja aletaan käyttämään. Jalostustarkastuksella on iso merkitys jalostuskäytön kannalta ja todella hyvällä prosentilla näihin tarkastuksiin on myös osallistuttu vuosien varrella.

Geenitestit julkistettu ja kaikkien käytettävissä koiratietokannassa

Avoimuus ja tietokanta

- Tulokset (Tappijalka, PRCD-PRA, Luustonkehityshäiriö, Kääpiökasvuisuus) julkaistaan koirakohtaisesti osoitteessa koiratietokanta.fi.
- Noin 900 koiran aineisto mahdollistaa vastuulliset ja tietoiset jalostusvalinnat.

Tulosten tulkinta

- **A (Normaali):** Terve, ei kanna geenivirhettä.
- **B (Kantaja):** Terve yksilö, kantaa virhegeeniä. **Ei saa sulkea jalostuksesta**, jotta jalostuspohja ei kapene.
- **C (Altis):** Kantaa kahta virhegeeniä, voi sairastua.

Yhdistelmäsuositukset

- **Suositeltavat:** A x A, A x B, B x A.
- **Harkiten:** A x C (Pennuista tulee kantajia, mutta ei sairaita).
- **Ei suositella / Ei hyväksyttävä:** B x B, B x C, C x C.

Kokonaisuus ratkaisee

- Testitulos kuvaa vain yhtä ominaisuutta. Jalostuksessa on aina huomioitava myös käyttöominaisuudet, sukutausta ja monimuotoisuus.

6 keinoa jalostuksen turvaamiseksi ja rekisteröintimäärien nostamiseksi

1. **Narttujen omistajien kannustaminen** ja aktivoiminen jalostuskäyttöön.
    - Kaikki yhdistelmät on rodun kannalta hyödyllisiä ja toivottavia, nartun ei tarvitse olla KVA että jalostuskäyttö aloitetaan, HIRV1 tulos riittää hyvin ja myös jos omistaja näkee nartun potentiaalin niin sekin riittää, koetulos on lähinnä pennun varaajia varten oleva tosite toimivuudesta.
2. **Kasvattajien tukeminen** muun muassa yhdistysten pienten rahallisten avustusten avulla.
    - Tähän on ainakin muutama alueellinen karhukoirayhdistys lähtenyt
3. **Urospohjan laajentaminen** käyttämällä uusia, ennestään käyttämättömiä koiria
    - Rodun eteen on aina oikea valinta kun käyttää jalostukseen käyttämätöntä urosta
4. **Kaksoisastutukset**: Kahden uroksen käyttö samassa tiineydessä parantaa geenipohjaa ja varmistaa tiinehtymistä (vaatii polveutumistestit).
5. **PEVISA-ohjelman muutos**: Valmistellaan esitystä suomenpystykorvien mallista, joka mahdollistaisi ensimmäisen pentueen rekisteröinnin joustavammin ennen terveystarkastuksia.
6. **Roturisteytysohjelman valmistelu**: Pitkän aikavälin varautumissuunnitelma, jota valmistellaan jaostolle yhteistyössä Kennelliiton kanssa (akuuttia tarvetta ei juuri nyt ole).

PEVISA-joustomalli: Perustelut, hyödyt ja riskienhallinta

karjalankarhukoirien ensimmäisen pentueen rekisteröintivapaus

🎯 **Päätavoite: Rekisteröintimäärien nostaminen**

- **Kriittinen pentupula**: Karhukoiran rekisteröintimäärät ovat laskeneet tasolle, joka vaatii välittömiä toimia. Sääntöjen joustavuus purkaa byrokraattisen tulpan.
- **Fakta suomenpystykorvista**: Noin **10–15 % suomenpystykorvien rekisteröinneistä** tulee yhdistelmistä, joissa vähintään toisella vanhemmista on terveystarkastukset tekemättä. Tämä potentiaali on karhukoiralta tällä hetkellä kokonaan pois.

💡 **Keskeiset hyödyt jalostukselle**

- **Geenipohjan laajentaminen**: Madaltaa "tavallisten metsästäjien" kynnystä käyttää huippukoiriaan jalostukseen ilman etukäteisiä tutkimuskuluja.
- **Perimä talteen ajoissa**: Mahdollistaa nuoren nartun astuttamisen sujuvasti ennen metsästyskauden riskejä (suurpedot, tapaturmat).

⚖️ **Riskienhallinta ja kontrolli**

- **Tiukka toisen pentueen sulku**: Tarkastuksista ei luovuta – **ennen toista astutusta** molemmilla vanhemmilla on oltava viralliset lonkka- ja silmälausunnot voimassa.
- **Sukutaustojen ennakointi**: Ohjataan kasvattajia hyödyntämään jalostusneuvonnan ennakkotukea riskien minimoimiseksi.

1. Roturisteytys (Suunnitteilla varalle)

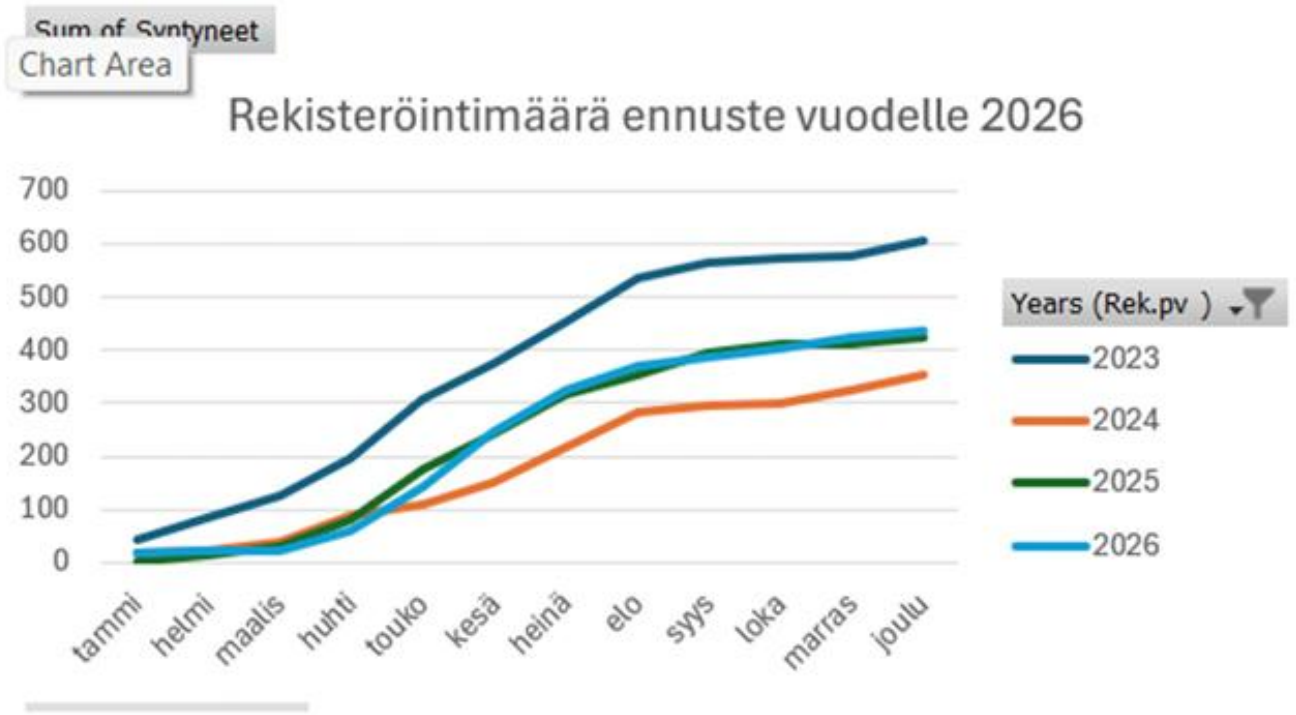
Roturisteytyksellä tarkoitetaan karjalankarhukoiran luvanvaraista parittamista toisen rodun edustajan kanssa.

- **Nykytila**: Jalostusryhmä valmistelee esitystä roturisteytysohjelmasta yhteistyössä Suomen Kennelliiton kanssa.
- **Tarve**: Akuuttia tarvetta ei juuri nyt ole, vaan ohjelmaa valmistellaan pöytälaatikkoon tulevaisuuden varalle.
- **Hyödyt**: Sillä pyritään ensisijaisesti laajentamaan kaventunutta geenipohjaa ja parantamaan rodun elinvoimaa, jos populaatio pienenee liikaa.

2. Rotukirjan avaaminen (Maatiais- ja rekisteröimättömät koirat)

Rotukirjan avaaminen tarkoittaa sitä, että rotuun voitaisiin ottaa sisään rekisteröimättömiä koiria suoraan "metsälinjoista" tai rajaseuduilta rotuunottotarkastuksen kautta.

- **Nykytila**: Karjalankarhukoiran tausta perustuu vahvasti rajantakaisesta Karjalasta sotien aikana tuotuihin koiriin (60 koiraa, joista 43 muodosti rodun)
- **Tarkoitus**: Jos kanta kapenee liikaa, rotukirjan avaaminen mahdollistaisi sellaisten puhtaan tyyppisten ja erinomaisten käyttökoirien rekisteröinnin ER-rekisteriin, joiden sukutausta ei ole virallisesti tiedossa.
- **Kytkös nykyhetkeen**: Tiedossa ei ole että tällaisia koiria olisi enemmälti.

Sum of Syntyneet	Co				
Row Labels	2023	2024	2025	2026	
tammi	42	18	0	18	
helmi	44	6	15	5	
maalis	39	17	14	0	
huhti	72	46	51	38	
touko	110	22	97	82	
kesä	69	42	63	103	
heinä	78	65	76	78	
elo	80	69	37	45	
syys	31	10	40	19	
loka	9	6	18	15	
marras	2	22	0	20	
joulu	28	29	11	15	
Grand Total	**604**	**352**	**422**	**438**	

ppp